

VILNIAUS UNIVERSITETO PEDAGOGŲ UGDYMO KONCEPCIJA

Vilniaus universitetas (toliau – Universitetas) 2021–2025 metų strateginiame veiklos plane patvirtino įsipareigojimą visomis išgalėmis prisidėti prie visuomenės ir valstybės kūrimo, prisiimdamas idėjinę atsakomybę už švietimo ateitį Lietuvoje ir XXI amžiaus mokyklos sisteminių priedaidų kūrimą. Universiteto apsisprendimas pedagogikoje realizuoti akademinę lyderystę neatskiriamas nuo įsitikinimo, kad būtent švietimas turės lemiamos reikšmės globaliems ir lokaliems šiuolaikinio pasaulio iššūkiams įveikti. Klimato kaitos, migracijos, epidemijų, karinių konfliktų, skaitmenizacijos ir tapatybių krizės tikrovė skatina kritiškai apmąstyti ligšiolinį ugdymą ir diegti tokius jo modelius, kurie ateinančioms kartoms padėtų ne tik lavintis savarankiško suaugusiojo naudingai veiklai, bet ir įgyti gebėjimų adaptuotis, suvokti save bei pasaulį, vaisingai ieškoti prasmės. Todėl Universitetas siekia rengti pedagogus mokyklai, orientuotai į kultūriškai ir socialiai aktyvaus, pilietinę savimonę turinčio, gebančio mokytis visur ir visuomet mokinio sampratą. Numatęs ilgalaikį tikslą vystyti švietimo sistemą, Universitetas pasiryžęs telkti visą turimą kūrybinį, intelektinį ir organizacinį potencialą, idant ugdytų XXI amžiaus pedagogus – dalykų ar specializacijų mokytojus, pagalbos mokiniui specialistus ir visų lygių švietimo vadovus. Universitetas nuosekliai įgyvendins šią Konceptiją, pagrįstą įsisąmonintais švietimo iššūkiais, bendruomenėje sutartais veikimo principais ir išgrynintais ambicingais prioritetais.

I. PRIELAIDOS IR PRINCIPAI

Rengdamas pedagogus ir įgalindamas jų tolesnę nuolatinę saviugdą Universitetas savo bendruomenės veiklą grįs šiomis prielaidomis ir principais:

1. Žmogus yra iš prigimties smalsus, todėl ugdymas – tai palankiausios terpės pažinti ir atrasti sukūrimas;
2. Mokymasis keičia asmens santykį su savimi ir pasauliu pažintiniu, moraliniu ir estetiniu aspektais;
3. Profesionalaus ugdytojo veiklos šerdis yra telkianti lyderystė, kuriai būdinga socialinė atsakomybė ir asmeninis įsipareigojimas pedagogo misijai;
4. Subsidiarus bendradarbiavimas su švietimo praktikos ir politikos lauku yra būtina pedagogų ugdymo ir įgalinimo sąlyga.

II. ŠVIETIMO IŠŠŪKIAI

Universitetas apmąsto švietimui kylančių iššūkių įvairovę bei kompleksiskumą, tačiau suvokia taiklesnio apsisprendimo būtinybę ir pedagogų ugdyme renkasi šiuos prioritetus:

1. **Įgalinti ugdytojai** – tai pastanga suteikti pedagogams tyrimais grindžiamų žinių apie neurologinius ir psichologinius mokymosi procesus, jas susieti su akademinio srities išmanymu ir realių ugdymo aplinkų išbandymu, idant rastųsi gebėjimai ir paskatos bendradarbiaujant kurti efektyvias ugdymo strategijas, susiformuotų tvari motyvacija, pasitikėjimas savimi ir savistabos praktikos;
2. **Mokykla visiems** – tai vertybinės nuostatos, kad siekiama užtikrinti visiems lygias ugdymosi galimybes, diegimas ir metodinių individualios prieigos priemonių tobulinimas, idant kiekvienas besimokantysis pasiektų asmeninę brandą ir jam įmanomą rezultatų aukštumą;
3. **Mąstyti globaliai, veikti lokaliai** – tai drąsos priimti ir gebėjimų suprasti daugialypę pasaulio raidą bei antropoceno poveikį diegimas orientuojantis į praktinę šio tarpdalykinio sąmoningumo realizaciją artimiausioje aplinkoje ir ugdymo realybėje;

4. **Ugdymą transformuojančios technologijos** – tai požiūris į šiuolaikines medijas bei technologijas kaip į efektyvesnio ugdymo potencialą ir būdų inspiuoti nuolatinį mokymąsi, savikontrolę bei socialumo perkrovimą paieška;

5. **Tikslingos švietimo sistemos** – tai lyderystė integruojant politines bei vadybines priemones ir akademinį įdirbį, idant nacionalinis, savivaldos ir bendruomenės lygmenys darniai veiktų keldami ateities ugdymo tikslus, kurdami mokymosi sąlygas bei vertindami rezultatus.

III. KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMO KRYPTYS IR BŪDAI

Siekdamas kokybinio mokyklinės pedagogikos pokyčio Universitetas organizuoja veiklą keturiomis pagrindinėmis kryptimis, apimančiomis švietimo tyrimus, pedagogų rengimo studijų programas, pedagogų profesinį augimą ir partnerystes su švietimo lauko agentais. Kiekvienoje šių krypčių išskiriami pedagogų ugdymo plėtrai Universitete aktualiausi siekiai, absorbuojantys vertingą patirtį, sukauptą esamuose centruose – Vilniuje esančiame Filosofijos fakulteto Ugdymo mokslų institute ir Šiauliuose esančiame Šiaulių akademijos Edukologijos institute. Kartu laikomasi nuostatos, kad esminis postūmis realizuojant švietimo lyderystės ambiciją neįmanomas be skirtingų dalykinių bendruomenių įsitraukimo, todėl ypatingas dėmesys skiriamas tarpfakultetinių organizacinių struktūrų ir gerosios praktikos, kylančios iš bendradarbiavimo tarp akademinų padalinių, institucionalizavimui. Taip pat pripažįstama, kad Vilniaus universiteto pedagogikos tinklas kaip edukologų ir kitų krypčių mokslininkų, Universiteto dėstytojų ir doktorantų bendradarbystės ir dalinimosi pedagogine praktika erdvė, yra tinkamiausia organizacinė struktūra įtraukiai pedagogų ugdymo plėtrai Universitete.

1. **Švietimo tyrimai.** Siekdami plėsti mokymo ir mokymosi, kitus švietimo tyrimus bei kurti tyrimais grįstus švietimo sprendimus prioritetą teikiame siekiams:

1.1. suburti tarpdisciplinines tyrėjų grupes švietimo iššūkiams spręsti;

1.2. įsteigti atvirą edukologijos doktorantūros mokyklą, sutelkiančią tyrėjus edukologus, dalyko didaktus ir kitų sričių mokslininkus;

1.3. sistemiškai plėtoti dalyko didaktikos tematiką ne edukologijos krypčių doktorantūroje taip stiprinant Universiteto edukologinių tyrimų potencialą ir įvairovę.

Šiems veiklos prioritetams įgyvendinti įsteigsime dalyko didaktikos ir švietimo problemų centrus fakultetuose.

2. **Pedagogų rengimo studijų programos.** Siekdami ugdyti XXI amžiaus mokytojus ir pagalbos mokiniui specialistus prioritetą teikiame siekiams:

2.1. didinti pedagogų ugdymo studijų programų ir formų įvairovę bei konsoliduoti švietimo tyrėjų ir praktikų potencialą Vilniuje ir Šiauliuose;

2.2. stiprinti tarptautiškumo, tarpdalykiškumo ir mokslinio darbo gebėjimus pedagogikos studijose;

2.3. integruoti į studijas kompetencijų suvokti švietimo iššūkius ugdymą;

2.4. organizuoti nuolatinis STEM (angl. *Science, Technology, Engineering and Mathematics*) dalykų pedagogikos seminarus, turint tikslą plėsti gerąją praktiką grįstą STEM dalykų mokymą Universitete ir įtraukti Universiteto dėstytojus į STEM mokymo tobulinimo programas.

Šiems veiklos prioritetams įgyvendinti organizuosime mokymo inovacijų dirbtuves.

3. **Pedagogų profesinis augimas.** Skatindami nuolatinį mokyklos veiklos vystymą ir pedagogų profesinį augimą prioritetą teikiame siekiams:

3.1. plėsti mokymų ir konsultacijų mokyklą ir kitų švietimo įstaigų vadovams pasiūlą bei rengti visos mokyklos (savivaldybės) lygmens veiklų tobulinimo priemones;

3.2. sukurti pedagogų kvalifikacijos augimo pasiūlą, atliepančią švietimo iššūkius ir ateities pedagogų poreikius;

3.3. įdiegti pavyzdinę neformaliu būdu įgytų pedagoginių kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo praktiką.

Šiems veiklos prioritetams įgyvendinti įveiklinsime pedagogų kvalifikacijos centrus Vilniuje ir Šiauliuose.

4. **Partnerystės.** Siekdami tvaraus Universiteto indėlio į ateities mokyklos kūrimą prioritetą teikiame siekiams:

4.1. plėtoti partnerystes su ugdymo įstaigomis ir kitomis viešosiomis institucijomis švietimo iššūkiams spręsti;

4.2. institucionalizuoti dėstytojų, studentų ir mokytojų veiklos tyrimų grupes (taip pat įtraukiant užsienio partnerius) mokymo inovacijų plėtrai;

4.3. skatinti aktyvų mokinių domėjimąsi gamtos ir tiksliaisiais (STEM) mokslais.

Šiems veiklos prioritetams įgyvendinti įveiklinsime STEAM centrus Vilniuje ir Šiauliuose, sukursime ir vystysime Universiteto mokyklų klubą ir Švietimo partnerysčių centrą.
